

GÖRSEL SANATLAR UZMANI LEVENT ALYAP İLE SÖYLEŞİ

İsmail ÇOBAN*

Özet

Teknolojik gelişmelere paralel olarak hızla gelişen ve değişen dünyada bilim ve sanatta da değişimler ve gelişmeler yaşanmaktadır. Nitekim bazı sanat dalları söz konusu değişim ve gelişmelerden olumlu olarak; bazıları da olumsuz olarak etkilenmektedir.

Özünü koruyarak çağın gerçeklerine ve gereklerine ayak uydurmasını bilen, teknolojiden yararlanan, bilim adamları ve sanatçılar temsil ettikleri bilim ve sanat dallarına katkı sağladıklarında adları ve yaptıkları diğerlerinden ayrılmakta ve ön plana çıkmaktadır.

Levent ALYAP da bilgisayar teknolojilerinden yararlanarak hazırladığı eski Türk kültürü, eski Türk dili, eski Türk tarihi ile ilgili birbirinden değerli tasarımları ve yorumlamalarıyla son zamanlarda görsel sanatlarda dikkati çeken sanatçılardan biri olmuştur.

Bu yazı esas itibarıyla Levent ALYAP'ın hayatı, sanatı ve çalışmalarını konu olan bir söyleşiden oluşmaktadır.

Anahtar sözcükler: Levent ALYAP, söyleşi, görsel sanatlar, eski Türk kültürü, eski Türk dili.

CONVERSATION WITH LEVENT ALYAP EXPERT OF VISUAL ARTS

Abstract

In the world that develops and changes rapidly in line with technological developments, developments and changes in science and art are experienced as well. As a matter of fact certain branches of art are affected by the developments and changes in question positively and others are affected negatively.

Those scientists and artists who are capable of keeping up with the realities and requirements of the era by preserving their selves, who make use of technology are distinguished and come into prominence when they make any contribution to the scientific and art branches they represent.

And Levent ALYAP has been one of the artists who attracted attention in visual arts recently with his very valuable designs and interpretations on ancient Turkish culture and ancient Turkish language which he prepared by making use of computer technologies.

This article is mainly composed of a conversation which deals with Levent ALYAP's life, art and works.

Key words: Levent ALYAP, conversation, visual arts, ancient Turkish culture, ancient Turkish language.

* Yüksek Lisans Öğrencisi; Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, smlcoban@gmail.com.

1. Levent ALYAP Kimdir?

Levent ALYAP, 26 Nisan 1977 tarihinde Erzurum’da doğdu. Babası (merhum) Cevat Bey, annesi Filiz Hanımdır. Üç erkek kardeşin ortancasıdır. İlkokulu Erzurum İnönü İlkokulunda, Ortaokulu Gazi Ahmet Muhtar Paşa Ortaokulunda, liseyi Erzurum Lisesinde okudu.

1995 yılında Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Resim-İş Öğretmenliği Bölümüne girdi; 1999 yılında mezun oldu.

2003 yılında Isparta’da askerî temel eğitimini aldıktan sonra Erzurum’da Yedek Subay Öğretmen olarak vatani görevini yaptı.

Nevin-Muhammet Özdemir İlköğretim Okulu (Pasinler), Erzurum İmam-Hatip Lisesi, Anadolu İmam Hatip Lisesi, Polis Amca İlköğretim Okulu, Dumlu Pınar İlköğretim Okulu adlı okullarda çalıştı.

1996- Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümünün yayımladığı *KİLİM* dergisinde “Ulu Türkistan Issık’ta Bulunan Altun Tonlğ Khan Uya” adlı makalesi yayımlandı.

1996-2010- Bilim insanlarının ve resmî kurumların eserlerine kitap kapağı tasarımı ve illüstrasyonlar yaptı. *Orhun Yazıtlarının Söz Dizimi* (Dr. C. Alyılmaz), *555 Tapmaca* (Dr. C. Alyılmaz), *Öğretmen Şiirleri Antolojisi* (Dr. M. Börekçi), *Ötüken Uygur Dönemi Yazıtlarından Tes, Tariat, Şine Us* (Dr. Osman Mert), *Türkçenin Derin Yapısı* (Prof. Dr. Efrasiyap Gemalmaz) bunlardan bir kısmıdır.

Pasinler Kaymakamlığı tarafından hazırlanan “*Pasinler-Hasankale*” kitapçığında fotoğraf ve dia çekimleri için görevlendirildi.

1997- Erzurum Devlet-Resim Heykel Galerisinde düzenlenen Resim Sergisinde “**Genç Kız**” adlı eseri **mansiyon** ödülüne layık görüldü.

1999- Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Konferans Salonunda **Hun / Hiung-nu Sanatı** adı altında saydamca gösterisi yaptı ve seminer verdi.

2001- Pasinler Kaymakamlığı tarafından “**Pasinler Belgeseli**” projesinde görsel çekimler ve belgesel sunumu için görevlendirildi.

2002-“**Levent Alyap ve Öğrencileri**” isimli resim sergisi düzenledi.

2003- “**Ulu ve Önder**” isimli fotoğraf sergisi düzenledi.

2003-2004 Erzurum İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı Etkinliği Projesi için görevlendirildi.

Eğitimsiğisi süresince üç kez takdirname, dört kez teşekkürname ile ödüllendirildi.

Aile yadigârı Bayburt Postası Gazetesinin ayakta durabilmesi, hayatta kalabilmesi / yayın hayatına devam edebilmesi için Erzurum-Bayburt arasında adeta mekik dokudu.

Levent ALYAP tasarımı yaptığı bazı eserleri gösterirken

Hâlen Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi'nde (Erzurum) "Görsel Sanatlar Öğretmeni" olarak görev yapan Levent ALYAP, İngilizce bilmektedir.

2. Levent ALYAP ile Söyleşi:

- **Bu meslek için gereken yeteneklerin neler olduğunu düşünmektesiniz?**

Kaliteli bir plastik sanatlar eğitimi (resim, heykel, grafik ve bunların temel elemanları renk, kompozisyon, proporsiyon, ritim, denge bakış açısı vs.).

İlgilendiğiniz alanı severek, özümseyerek görselleri takip etme ve kaynakları okuma (sanat tarihi, tarih, mitoloji, arkeoloji, etnoloji, filoloji).

İlgilendiğiniz alandaki profesyonellerle iletişim kurma, onların bakış açısını beyin süzgecinden geçirme, çalışma ve tasarlama.

İsmail ÇOBAN, Levent ALYAP ile söyleşi yaparken

- **Bu mesleğin zorlukları nelerdir?**

Ben Görsel Sanatlar Öğretmeniyim. Mesleğim belirli yaş gurubundaki öğrencilere, gençlere görsel sanat eğitimi vermek. 13 yıldır büyük bir zevkle çalışıyorum. Tasarımın eğitimde en önemli kavramlardan biri olması sebebiyle ve yetiştirdiğiniz öğrencilerin tasarım sonuçlarına mutlulukla şahit olmanız, aynı zamanda kendi çalışmalarınıza sevinçle son noktayı koymanız gibi güzel durumlarla karşılaşmanın yanı sıra zorlukları da var. Bana göre bu zorluklar çalışma ortamınızın sınırlı olması, çalışma zamanını iyi değerlendiremememe ve en önemlisi çalışmalarınızı değerlendirebilme platformu bulamamanız.

- **Tasarım işiyle uğraşırken zevk alıyor musunuz? Bu işi para, saygı, şöhret, hobi gibi hangi unsurlar için yapıyorsunuz?**

Tarif edilemez bir zevk alıyorum. Bu zevk alma aslında tasarıma başlamadan evvel oluşuyor bende. Örneğin bilimsel bir Türkoloji eseri okurken (dil araştırmaları ile ilgili bir kitap, makale vb.) öğrenmiş olduğum bilgileri hemen görsel tasarım anlamında bir şeye dönüştürmek, uygulamak istiyorum. Tabii bu istek oluşunca okumuş olduğum eserleri incelemeye devam ederken okumaya ve çalışmaya olan samimiyetim kat kat artıyor.

Levent ALYAP'ın tasarımlarından: "Kül Tudun İnisi"

- **Eserlerinizde kullanmaya özen gösterdiğiniz renkler hangileridir? Çalışmalarınızda ağırlıklı olarak kullandığınız renk hangisidir?**

Genel anlamda çalışmalarımda özellikle bir anlam yükleme açısından veya çok hoşuma gittiği için sınırlandırdığım renk veya renk gurubu yok. Tasarımda bütün renklerin ayrı bir öneme haiz olduğunu fakat renk sınırlaması olmadan nerede kullanılacağına karar vermenin önemine dikkat çekmek isterim.

Fakat son zamanlarda çalışmalarımda farklı varyantlarını kullanmaya çalıştığım ve bunun çalışmalarımda ne zamana kadar devam edeceğini bilmediğim bir renk var. Bu rengin zihnimde ön plana çıkma sebebi de var. Bilimsel bir makalede Köl Tigin yazıtının Çince metnini okumuştum. Tang imparatoru Hsüan-Tsung'un başsağlığı mesajıydı bu ve şu cümleyle başlıyordu:

“Şu **mavi** gökler ki kâinatta örtmediği yoktur.”

İmparatorun, göklere bir renkle, mavi rengiyle temas etmesinden inanılmaz derecede etkilendim. **Mavi Gökler** ismini verdiğim bir tasarımım üzerinde de görsel etkiler ortaya koymaya çalıştım.

© 2011 Levent Alyap

Levent ALYAP'ın tasarımlarından: “Mavi Gökler I”

© 2012 Levent Alyap

Levent ALYAP'ın tasarımlarından: “Mavi Gökler II”

- **Yaptığınız çalışmalarda kompozisyon sizin için ne kadar önemlidir?**

Tasarımda kompozisyona kurguya önem vermeme veyahut ikinci plana atma gibi bir durum söz konusu olamaz zaten. Kompozisyon bütün sanatların ortak dili. Sanatın olmazsa olmazı. Sanatsevere (izleyene, okuyana, dinleyene) en güzel mesaj verme aracı...

Levent ALYAP'ın tasarımlarından: "Petroglifler"

- **Tasarımlarınızın insanlarda olumlu bir etki bırakacağına nasıl emin olup çalışmalarınızı sonlandırılıyorsunuz?**

Çalışmalarımı ben **yorumun belgeseli** olarak nitelendirdiğim için çalışmalarımın belgesel nitelikte olduğunu düşünüyorum. Ayrıca, kültürün bendeki yorumlanmış şeklinin öğretim yolu özelliği olduğuna inanıyorum. Zaten çalışmalarımın oluşma sebebinin altında öğrencilerime yüksek Türk kültürü, motifi, dokusuyla plastik ve grafik sanatları (renk, biçim, form vs.) eş zamanlı olarak öğretmek yatıyor. Görsel bir sanat eserini bu kadar yeterli deyip tamamlayamıyorsunuz. Belki ertesi gün yeni bir şeyler ekleme ihtiyacı duyabiliyorsunuz. Bu konuda ünlü Barok dönemi Hollandalı ressam, gravürücü Rembrandt'ın, eserlerini **amacına ulaştığı anda tamamlaması** görüşü benim çok fazla yaşadığım bir durum. Çizim ve renklendirmeyi bitirdikten sonra tamamlanmıyor çalışmalarım. Özellikle öğrencilerimi (ör. *Eski para üzerindeki şekiller, formlar neyin ürünü? Niçin kullanılmış? Kültür sanatımızda böyle doku zenginliği de varmış, bir madenî paranın eski görünümünü renkleri, ışığı kullanarak*

yapabiliriz gibi sorular ve cevaplarla / buna cevabını bulmaya çalışan öğretim faktörü de eklenince) araştırmaya ve çalışmaya sevk ettiğimi anlayınca o zaman çalışmalarımı olumlu bir etki ile sonuçlandırdığıma inanıyorum.

Levent ALYAP'ın tasarımlarından: "Sikke Denemeleri Serisinden (Kırgız)"

- **Yaptığınız çalışmalarınızda eleştiriye açık mısınız yoksa benim yaptığım en iyisidir deyip dışarıdan gelen seslere kulaklarınızı tıkıyor musunuz?**

Eleştirilere açığım. Eleştirilmek güzel şey aslında. Çalışmalarınızın dikkate değer olduğunun bir parçası aynı zamanda. Bir insanın kendisini sürekli geliştirebilmesinde çalışmalarına yapılan eleştirideki rolün büyük olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerimin çalışmalarımın üzerinde yaptıkları eleştiriden inanılmaz haz alıyorum.

- **Tasarım konusunda örnek aldığınız, beğendiğiniz tasarımcılar var mı?**

Öncelikle, hayatı ve sanatı hakkında yok denecek kadar az bilgiler edindiğimiz Yolluğ Tigin'in, imzasını bozkırdaki heykel-yazıtlara atan Azganaz Er'in, Erken Dönem Türk Plastik ve Grafik Sanatının kaynağını teşkil eden örnek alınması gereken sanatçılarımızdan olduklarını söyleyip aynı zamanda kendilerini anmış olalım. Plastik veya grafik sanatlarda tasarım temellerini Türk kültürü kaynaklarından alan (ör. Anadolu Selçuklu Mimarisi vs.), teknikleri perfeksiyon derecesine ulaşmış, çalışmalarını hayranlıkla izlediğim ve çalışkanlıklarını örnek almaya çalıştığım sanatçılar var. Bunlardan ülkemizin çok kıymetli sanat duayenlerinden *Prof. Dr. Adnan ÇOKER*, *Burhan DOĞANÇAY* ve *Mengü ERTEL*'i söyleyebilirim.

- **Tasarımlarınıza yaşadığınız çevrenin / yaşadığınız günlük olayların etkisi yansıyor mu?**

Tasarımlarıma yaşadığım çevreden ziyade günlük yaşamdaki tercih ettiğim zevklerimin etkisi büyük oluyor. Mesela çalışırken müzik dinlemek. Okulda öğrencilerimle ilgilendikten sonra evimin yolunu tutunca benim için ikinci mesai başlıyor. Belirttiğim gibi bu mesaim evde geçiyor, teneffüsü olmayan, yoğunlaşmaya odaklı bir mesai. Tasarımlarımı oluşturmaya başlarken Uzak Doğu müziğinin ve Müzik Sanatında Yeni Çağ (New Age) akımının belki de en büyük temsilcisi Kitaro'nun eserlerini dinlemekten hem büyük keyif alıyorum hem de bu eserleri dinlemek çalışma şevkimi artırıyor. Enstrümana dayalı belgesel arka plan müzikleri, çalışmalarımın tarihsel ruhunu yakalamaya çalışma çabalarımnda etkili oluyor: *Taklamakan Desert, Tien Shan, Great Wall of China, Caravansary* ve niceleri...

- **Tasarımcılık için alaylı mı yoksa okullu mu olmak gerektiği hakkında neler düşünüyorsunuz?**

Dünyada tasarımcılığın ne denli büyük bir platformda yer aldığına hepimiz şahidiz. Teknolojide sürekli kendi hücrelerini yenileyen dünya, paralelinde tasarımında var olması gerektiğini çok iyi biliyor. Tasarım bugün bu kadar büyük bir sahada yer alıyorsa bunu da eğitime borçludur diye düşünüyorum.

- **Çok tartışılan bir konudur ama sanatı sanat için mi yoksa toplum için mi yapıyorsunuz?**

L'art pour l'art: Sanat için sanat ve sonradan buna tepki olarak ortaya çıkan toplum için sanat ya da toplumcu sanat. Evet çok tartışılan bir konu. Aslında sanatın tam olarak tanımı da tartışmalı bir konu değil mi? Dünyaca ünlü sanat tarihi profesörü E. H. Gombrich, *Sanatın Öyküsü* isimli meşhur eserinde ilk cümlesini “*Sanat diye bir şey yoktur aslında yalnızca sanatçılar vardır.*” diye başlatırken sanatın her zaman anlam yapısının değiştiğine ve insanların bakış, zevk açısına göre değerlendirildiğine işaret etmiyor mu? Sanatın bilimsel olarak incelenmeye başladığı ve kronolojisi oluşturulduğu zaman hemen karşımızda sanat akımlarını görüyoruz. Sanatın evreleri, gelişim, yenilenme, yetkin hâle gelme safhaları. Bu evrelerden birisi de Dadaizm. Buyrun... Amacı sanat olmayan bir sanat! Gelinde sanatın tanımını yapmaya çalışın... Kısaca bunlara değindikten sonra hepimizin aklına gelen ortak düşünce **görecelik** kavramı oluyor. Çalışmalarım sanat eseri mi? Yoksa beğenilen hoşça giden ürünler mi? Görsel sanatlar öğretmeni olduğum için tasarımlarımı, her şeyden öte bir eğitim malzemesi olması için gerçekleştiriyorum.

- **Hızlı çalışarak birden çok eser vermeyi mi yoksa kaliteli ve az sayıda eser vermeyi mi tercih edersiniz? Niçin?**

Sizce hızlı çalışılan bir eser de kaliteli olmaz mı? İsterseniz Avrupa sanat tarihinde kısa bir gezinti yapalım. Leonardo da Vinci günümüze renkli resimleri az sayıda ulaştırmış çalışmalarını uzun bir zaman zarfında tamamlamayı tercih eden hatta bazı çalışmalarını tamamlayamadan hayata veda eden bir sanatçı ve mucit. Resim sanatı sürecinin klasik çağında yani bütün zamanlarda yetkinliği olan dönemde yer aldı. Çok hızlı eserler üreten ve eserleri sayısız sanatçılar da var. Anlık görüntüyü, izlenimi bilgiye dönüştüren sanatçılar... Tahmin edemeyeceğiniz ölçüde hızla çalışan sanatçıların ortaya koyduğu eserler bir bakıveriyorsunuz sanat tarihinde modern resim sanatının kapılarını açmaya başlıyor: Empresyonizmle... Çalışmalarımı detaydan bütüne gitme anlayışıyla gerçekleştirdiğim için zamana çok ihtiyacım oluyor. Bu da bana az ama öz çalışmamın daha sağlıklı olacağını düşündürüyor.

- **İlk tasarımınızı yaptığınız günkü heyecanınızı koruyor musunuz? Bu heyecan azaldı mı yoksa katlanarak arttı mı?**

Katlanarak artmaya devam ediyor. İlgi duyduğum sahanın eserlerine ulaşmak ve çalışma tekniklerinin zenginleşmesi bunda büyük pay sahibi.

- **Tasarımlarınızı insanlarla paylaşmak için hangi araçları kullanıyorsunuz? Bir internet adresiniz, sosyal medya hesabınız (Facebook, twitter) var mı?**

Tasarımlarımı öğrencilerimle, ilgilileriyle paylaşmayı çok seven ve arzulayan bir insanım. Kendi şahsıma ait bir site oluşturmadım henüz. Kendi tasarımımla bir sayfa tasarlama planım var. Çalışmalarımı ağırlıklı olarak sosyal paylaşım sitelerinde yayımlıyorum.

- **Tasarımlarınızı yapmak için neden eski Türk kültürünü, eski Türk dilini konu olarak belirlediniz?**

Bu sorunun cevabını vermem için yaşamımın yaklaşık yirmi yıl öncelerine gitmem gerek. 1993 senesinde ben lise öğrencisiyken hafta sonları Türkiye Radyo Televizyonunun (TRT) ekranlara getirdiği bir belgeselle başladı ilgim. Japon ve Çin televizyonlarının ortak olarak hazırladığı belgeseldi: **The Silk Road (İpek Yolu)**. Jeneriğini izlerken çok etkileniyordum. Altını sanat eserine dönüştüren İskit sanatçıların eserlerinden, Tunhuang'da bulunan Bin Buda Mağaraları'ndaki minyatür freskolarına kadar uzun yüzyıllar kat eden Türk kültür ve sanatını, 2-3 dakikalık görüntülere sığdırıyordu giriş jeneriği. Her izleyişimde derin zevk alıyor, o günkü konuya vakıf olmak için televizyondan gözlerimi alamıyor ve kültürümüzün ne kadar zengin olduğuna yeni yeni şahit oluyordum. Küçük yaşlardan beri resim yapıyordum, artık yapmış olduğum resimlere bir malzeme temin etmişim. İşe, motiflerimi taklit

edip kendimi geliştirmekle başladım. Her geçen gün konuya aşına oluyordum. Boş zamanlarımda Erzurum İl Halk Kütüphanesine gidiyor orada Türk tarihi, sanatı ve arkeolojisi ile ilgili kitapları karıştırıyordum. Üniversiteye gelince çalışmalarım kesintisiz devam etti. Ama bir türlü taklitten kurtulamadı.

- **Sizin bu işle uğraşmanızda ve konu alanı olarak eski Türk kültürünü, eski Türk dilini seçmenizde kim veya kimler etkili oldu?**

Yıl 1995... Türkolog **Dr. Cengiz ALYILMAZ**... Çalışma hayatımın dönüm noktasının ismi...

Birinci sınıftaydım. Bölümümüze **Orhun Yazıtları** üzerine bir konferans için gelmişlerdi. O günlerde fakültede büyük bir heyecan vardı. Türkçe Eğitimi Bölümü ile bizim bölümümüz ortak bir proje yürütüyorlardı. Proje Kök Tigin Anıt Düzenlemesi'ydi. 4. sınıftaki ağabeylerimiz, ablalarımız anıtı hocalarımız gözetiminde fakültemizin en güzel salonuna yeniden inşa ediyorlardı.

Cengiz ALYILMAZ isminde bir hocamız, Orhun Yazıtlarını anlatıyordu ama öyle güzel anlatıyordu ki konferans sanki derse dönüşmüştü. Hepimiz pür dikkat dinliyorduk. Sevdiğim ilgi duyduğum alandı. Öğrenmek istediğim şeyler vardı bir yandan dinliyor bir yandan notlar alıyordum. Cengiz Hoca sanki konferans salonundan gidecek ve bir daha onu göremeyecektim. Nereden gelmişti bu insan onu bile bilmiyordum. Kafama takılan ilk soruyu sordum hemen cevabını aldım. Sunumunu tamamladı bizler ayağa kalktık, hepimiz bir ilköğretim okulu öğrencisi edasıyla koşarak ona sarılmak, onu bağrımıza basmak istiyorduk.

Cengiz Hoca kitaplarını eline aldı tam kapıya yaklaşırken döndü ve bana baktı "*Müsait bir zamanda yanıma gel, görüşelim.*" dedi. Resim bölümüne verdiği unutulmaz dersini, beyefendiliğini, eğitimciliğini gönlümüze bıraktı ve gözden kayboldu.

Çok yoğun bir insandı. Başarılı bir tıp doktorunun muayenehanesinin önünde bekleyen insanlar gibi her gün sabahtan akşama kadar odası öğrencilerle dolup taşıyordu. Yanına gittiğimde çalışmalarımı gösterdim. "*Türk kültürü, sanatı, arkeolojisi kaynaklı başarılı çalışmalar yapabilirsin.*" der gibi bana bakan gözlerindeki o ışıltıyı unutamam.

Bilgisini ve kaynaklarını öğrenciye vakfetmeye adanmış bir bilim adamı olduğunu herkes biliyordu. Bir gün odasına gittiğimde kendi masasının çaprazına bir masa yerleştirmişti. Odaya girer girmez bana: "*İşte kitaplar, işte masa çalışmalarında başarılar dilerim.*" dedi. Üniversite öğrenciliğimdeki vaktimin yarısından fazlasını Cengiz Hocanın yanında geçiriyordum. O dakikalarca yorulmadan anlatıyor ben de can kulağıyla dinledikten sonra tasarımlar yapmaya

başlıyordum. Akşam eve giderken de merakla okumayı beklediğim kitapları bana veriyordu ve evin yolunu tutuyordum.

Çalışmalarım sürekli aynı şeylerdi var olanın aynısını resmetmekti, kitaptaki tasarımın aynısını çiziyor ve renklendiriyordum. Ama inanılmaz bir zevk duyuyordum. Yine bir gün Cengiz Hoca bana,

-“Levent artık nakilci değil, akılcı olmanın zamanı geldi.” dedi.

Artık kendi tasarımlarımı yapmanın zamanı gelmişti. Her çalıştığım tasarımı sabah koşarak kendisine gösteriyordum. Anlattıkları benim bir sonraki çalışmalarımın ikonografisini oluşturuyordu. Örneğin sadece bir petroglif görüntüsü üzerinde saatlerce konuştuğu zaman kendisinden, bilginin yanı sıra öğretmenliğe başlayacağım zaman bilginin nasıl aktarılacağına de mükemmel eğitimci yaklaşımlarından öğrenmeye başlamıştım.

Kısacası *Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ* çalışmalarımın oluşumunda paha biçilmez bir kültür hazinesi, destekçi ve yönlendiren insan oldu.

Levent ALYAP'in tasarımlarından: “World-in-Languages-of-Siberian-Turks”

- **Eski Türk kültürü ve eski Türk diliyle uğraşan çevrelerce yeterince tanındığınıza inanıyor musunuz? Bu alanlarda iş, bilim hayatlarını sürdürenlerden teklif alıyor musunuz?**

Tanınmadığıma inanıyorum. Başta saygıdeğer hocam *Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ* ve eski Türk sanatının önde gelen bilim adamı *Prof. Dr. Yaşar ÇORUHLU* çalışmalarımın

değerlendirilmesinin gerektiğini söylediler. Saygıdeğer hocam *Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ* himayesinde kurulan Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisinde çalışmalarımı değerlendirebileceğimi bana söyledi ben de bundan tarifi imkânsız bir mutluluk duydum.

- **Bu alanlarda yapılan, yayımlanan kitap, dergi; bu alanlarla ilgili kuruluşlar için amblem, afiş çalışmalarınız oldu mu, biraz bahsedermisiniz?**

Bu alana yönelik yaptığım çalışmalar ve yayımlanan çalışmalarım var. Bilim adamlarının eserlerinin kapak tasarımını, illüstrasyon çalışmalarını gerçekleştirdim. Bunlar arasında *Orhun Yazıtlarının Söz Dizimi, 555 Tapmaca (Dr. Cengiz ALYILMAZ), Ötüken Uygur Dönemi Yazıtlarından Tes, Tariat, Şine Us (Dr. Osman MERT)*'u söyleyebilirim. Tasarım konusunda bu eserlerin haricinde *Öğretmen Şiirleri Antolojisi (Dr. Muhsine BÖREKÇİ)* ve *Türkçenin Derin Yapısı (Prof. Dr. Efrasiyap GEMALMAZ)* eserlerinde görevlendirildim. **2010 yılının şubat ayında** hakem heyetli uluslararası bir dergi olan Türk Dünyası Tarih Dergisinin 278. Sayısında **Türk Dünyası ve Araştırmaları Vakfı** için tasarladığım **madalyon ve sikke** yorumlamalarım yayımlanmaya layık görüldü.

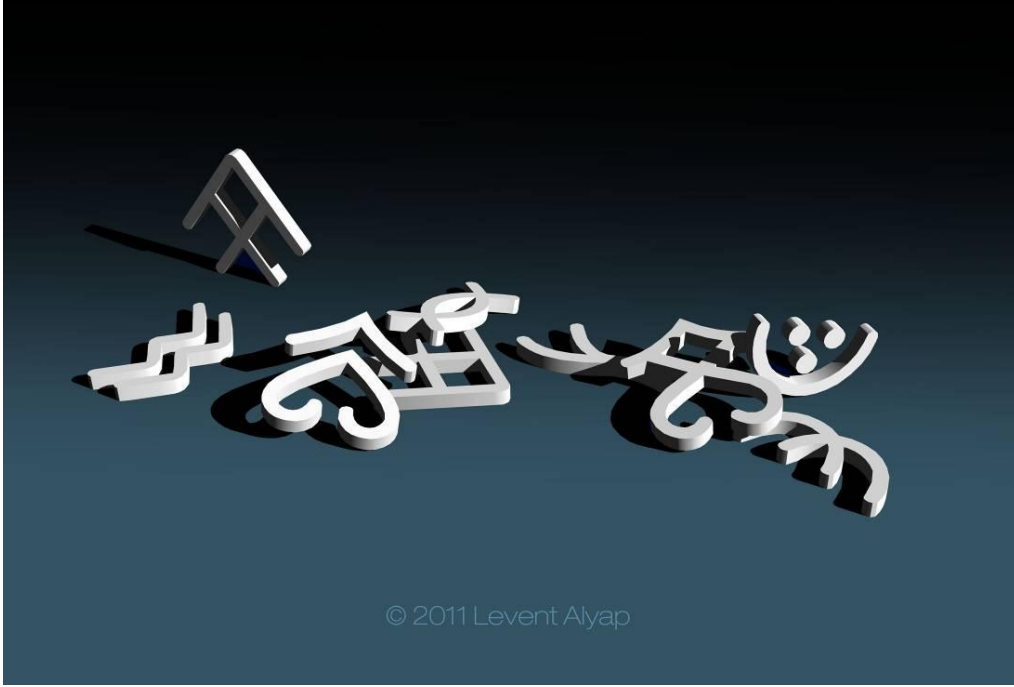
- **Çalıştığınız konular hakkındaki bilgi kaynaklarınız nelerdir?**

Çalıştığım konular hakkındaki bilgi kaynakları ağırlıklı olarak Türk tarihi, sanatı, arkeolojisi, dil bilimi üzerine hazırlanan bilimsel eserler oldu. Eserlerini (kitap veya makale) okuduğum / okumaya çalıştığım / takip ettiğim (eserleri dilimize tercüme edilmiş) / eserlerindeki görselleri takip ettiğim bilim insanlarından şu an aklımda olanları sıralayayım: O. Aslanapa, N. Diyabekirli, Y. Çoruhlu, B. Ögel, İbrahim Kafesoğlu, H. N. Orkun, T. Tekin, O. F. Sertkaya, Ş. Tekin, M. Ergin, M. Ölmez, S. Klyaştorıny, D. Vasilyev, İ. Kormuşın, W. Radloff, S. Malov, A. Amanjolov, P. K. Kozloff, S. I. Rudenko, M. P. Gryaznov, L. R. Kızlasov, R. Grousset, K. Akişev, F. Arslanova, W. Barthold, W. Eberhard, A. N. Bernştam, S. V. Kiselev ve ismi şimdi aklıma gelen çalışkanlığını örnek almak istediğim insan Emel Esin...

- **Eski Türk kültürüne ait malzemelerden hangilerine eserlerinizde yer vermekten mutluluk duyuyorsunuz? Petroglif, damga, eski Türk alfabelerindeki harfler, eski Türk kültürüne ait bir nesne; kilim, mangır, at koşum takımı, kıyafet, ok, yay vb. unsurlar kullandığınız malzeme seçiminde ne derece önemli bir yere sahip?**

İnternet ortamında yayımladığım, beğeniye sunduğum, öğrencilerimle paylaştığım çalışmalarımı konu eden ve mutluluk duyduğum biçimler / formlar en çok **petroglif, damga, eski Türk alfabesi harfleri ve at koşum süslemelerindeki stilize edilmiş havyan süslemeleri.**

Çalışmalarımın oluşumundaki etkenlerden birinin, öğrencilerime Türk kültür ve sanat tarihi dokusunu öğretme metodu olduğunu belirtmişim. Özellikle adı geçen kültür elemanlarımıza yabancı olmamız gerektiğini düşünüyorum.

Levent ALYAP'ın tasarımlarından: "Thomsen'e Saygı"

Bunun yanında özellikle **runik / Köktürk** harflerine ilgim çok büyük. Takdir edersiniz ki runik harflerin birbirinden çok farklı sayısız motif karakterleri mevcut. Bilimsel eserlerde Türk runik alfabesini tek bir formatta değil de her bir yazıtın üzerinde özdeşleşmiş harf karakterleri şeklinde eserlere yansıtılması gerektiği fikri oluştu bende.

Levent ALYAP'ın tasarımlarından: "Sikke Denemeleri Serisinden (Hun)"

Saygıdeğer hocam *Prof. Dr. Cengiz Alyılmaz*'a bu düşüncemi söylediğimde gerçekten güzel fikir olduğunu söyledi. Böyle bir görevi kendi yetiştirdiği bir insana şüphe duymadan vereceğini biliyordum. Tipografileri incelenmesi gereken birçok yazıt ve uzun sürecek zahmetli bir çalışma olmasına rağmen kıymetli hocamın gözetiminde her bir yazıtın Windows işletim sistemi uyumlu True Type Font formatlarını tasarlamaya başladım ve buna devam ediyorum. Hocam güzel sonuçlar elde ettiğimizi söyledi. Talas Yazıtlarının büyük bir bölümünü tamamladık. Şu an saygıdeğer hocamın gözetiminde Yenisey yazıtlarının font tasarımlarını sürdürüyorum. Ayrıca hocamın denetiminde adını "*Orkhon Dechiffrees*" koyduğumuz Fin Atlasında kullanılan harf karakterlerinin kopya kalıplarını yeniden ele aldım ve Windows işletim sisteminde kullanılmak üzere hazır hâle getirdim, incelemesi için hocama takdim ettim. Hocam çalışmamı başarılı buldu.

- **Eski Türk kültürü ve dili üzerine yapılan çalışmaları ve bu alandaki yenilikleri takip ediyor musunuz? Bunlar yeni çalışmalarınız üzerinde etkili oluyor mu?**

Elimden geldiği ölçüde takip etmeye çalışıyorum. Elbette... Çalışmak istediğiniz alanda karşınıza çıkan her yenilik çalışma malzemenizi zenginleştiriyor ve çalışmanızda çeşitlilik oluşturduğu gibi olumlu etkiler sağlıyor.

- **Konunun ilgililerinin çalışmalarınız hakkındaki tepkileri neler oldu?**

Çalışmalarımı ilgilendiğim alana yaklaşma biçimimi, alanın büyük duayenlerinden *Prof. Dr. Turan YAZGAN*, *Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ*, *Prof. Dr. Yaşar ÇORUHLU* ve *TÜRKSOY*'un Hakasya Temsilcisi *Timur DAVLETOV* incelediler. Çok başarılı bulduklarını, takdir ettiklerini belirttiler.

- **Çalışmalarınızın hak ettiği değeri bulduğuna inanıyor musunuz?**

İlgilendiğim alanda samimi olarak, severek çalışıyorum. Türk kültür ve sanat tarihinin motif zenginliğini çalışmalarım ile ilgililerine ve öğrencilerime kazandırmaya çalışıyorum. Türk kültürünü, sanatını, arkeolojisini okumaya, takip etmeye devam edip, çalışma azmimi koruyup daha da yükseltirsem otoriteler ve tüm ilgilenenler nezdinde çalışmalarımın değerli olacağına inanıyorum.

- **Bu tarz tasarımları yapmak için gerekli olan teknolojinin ne kadarından faydalanıyorsunuz? Günümüz teknolojisi sizin eserlerinizi üretmenizde yeterli oluyor mu?**

Bilim gibi teknolojinin de sınırlarının engin olduğunu çok iyi biliyoruz. Teknolojinin ne kadarından faydalandığımı söylemek çok güç fakat teknolojinin benim alanıma sunduğu yeniliklerden büyük ölçüde faydalanıyor ve bunları takip etmeye çalışıyorum. Günümüz teknolojisi çalışmalarımı oluşturmamda yeterli olmasının yanı sıra daha fazla projeler üretmem konusunda beni tetikliyor.

Eğitimde şu an bir milat yaşıyoruz. Devletimiz eğitim sistemimizi FATİH (Eğitimde Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi Projesi) projesiyle buluşturacak. Bu proje gündeme gelir gelmez her gün bu büyük projenin heyecanı ve sevinciyle okula gitmek üzere evden ayrılıyorum. Tabi bize bahsedilen bu teknolojiyi biz öğretmenlerin de çok iyi değerlendirmesi gerekiyor.

- **Eserlerinizi oluştururken kullanmayı tercih ettiğiniz bilgisayar programları hangileridir?**

Çalışmalarımı oluşturmayı tercih ettiğim birçok yazılım var. Genelde birbiriyle bağlantılı olarak çalıştığım programlar arasında **Adobe Creative Suite** yazılımları (içinde birçok tasarım çizim programı barındıran), **3d Studio Max** ve harf karakterleri oluşturma yazılımları bulunmaktadır.

- **Günümüz dünyası kullanılan teknoloji açısından görselliğe önem veriyor. Tasarımlarınızda eski Türk kültürü ve diline ait unsurları işlerken, günümüze ve geleceğe bu unsurları uyarlarken karşılaştığınız sıkıntılar nelerdir?**

Tasarımlarımda, eski Türk kültürü ve diline ait unsurları teknolojiyle harmanlamaya çalışırken bu işe ilginin yetersizliği, ilgilenen insanlarla bir araya gelememek, bu insanların eserlerine ulaşamamak karşılaştığım en büyük sıkıntı diyebilirim.

- **Kenarda kalmış, insanlarla paylaşmadığınız yani gün ışığına çıkmayan önemli çalışmalarınız var mı?**

Çalışmalarımın önemli olduğuna yalnız kendim karar vermem yanlış olur. Paylaşmadığım demeyelim... Ama paylaşmadığım, üzerinde daha yoğunlaştıktan sonra mutlaka üzerinde değerlendirmenin yapılmasını istediğim çalışmalarım var.

- **Keşke yapsaydım ve keşke yapmasaydım dediğiniz çalışmalarınız var mı?**

Keşke yapmasaydım (zamanımı neden bununla harcadım gibi) dediğim bir çalışmam olmadı. Keşke yapsaydım dediğim çalışma çok fazla. Buna izninizle bir örnek verebilirim. Günümüzde Türkiye Türkolojisinde Yenisey Yazıtları bir arada tamamı ile (orijinal metin, transkripsiyon, transliterasyon ve tercümesini içeren) kitap olarak yayımlandı mı? Ben kendi imkânlarım ölçüsünde takip ettiğim kadarı ile yayımlanmadığını zannediyorum... Keşke böyle bir kitabın görsel tasarımını (illüstrasyon, her bir harf karakteri) büyük bir şevkle ben çalışsam derim.

- **Hangi eserlerinizi çıraklık, kalfalık, ustalık eserleriniz diye sıralarsınız?**

Çalışmalarımın **Sikke Denemeleri Serilerini** kalfalık çalışmalarım olarak düşünüyorum. Diğerlerine çıraklık diyebilirim. İnşallah ilerde ustalık çalışmalarım da olur.

- **Yaptığınız son çalışmalarınızdan biraz bahseder misiniz?**

Yaptığım en son çalışmalar sikke denemelerimin devamı: Eşsiz motiflerimizin belki de karşımıza çıkmayan nesnelere üzerindeki görünümünü tasarlamayı çok seviyorum.

Levent ALYAP'ın tasarımlarından: "Sikke Denemeleri Serisinden (Uygur)"

Türk Kültür Sanat Tarihinin Erken Dönemlerine ait en eski rumuzlarını eski form / biçimlerle yeniden yansıtmaya çalışıyorum. Türk damga ve harfleri genelde oyularak yontularak yüzey üzerinde derinlik etkisi yaratan motifler olarak karşımıza çıkıyor. Çalışmalarında özellikle runik harfleri veya süs bordürlerinin yüzey dışına taşmış, kabartılmış yansımasını

gerçekleştirmeye çalıştım. Çalışmalarında belgesel niteliği taşıması açısından dikkati çekecek puntolarda yazılar yazmayı seviyorum. Buna tasarıma dolaysız bir gönderme diyebilir miyiz?

Levent ALYAP'ın tasarımlarından: "PetrogliflerII"

Üç boyutlu petroglif olur mu hiç? Petroglif kaya üzerine nakşedilen görüntüler tabii ki. Kaya resimleri (rock paintings) ikinci boyutu denemeye gerek görülmemiş perspektif kaygısı bulunmayan iptidai resimler. Fakat özellikle etnolojik açıdan tarihî vesika görevini üstlenmeleri onlara değerlerinin kat kat fazlasını veriyor. Üç boyutlu petroglif çalışmalarında hayvanları tarafından arabaları süratle çekilen insanları tercih ettim. Aslına sadık kalmaya çalıştığım bu çalışmalarda aslında en erken devirlerde yaşayan Proto Türklerin yaşam tarzının küçük bir kesitine farklı bir perspektiften bakmaya çalıştım. Çalışmalarım kaynağını kaya resimlerinden alıyor fakat üç boyutlu. Yine de petroglif demek istiyorum onlara.

Üç boyutlu petroglif çalışmalarımı uzun süre devam ettirmeyi düşünüyorum.

- **Tasarımlarınızı bir sergide sunmak gibi bir düşünceniz var mı? Böyle bir düşünceniz varsa bu sergiyi hangi ülke ve şehirlerde sergilemek istersiniz?**

Çalışmalarımı sergileme fikrinden ziyade katalog hâlinde yayımlama fikri daha ağır basıyor bende. Belki de daha kalıcı olması sebebiyle...

- *Sabrınız ve içten ifadeleriniz için teşekkür eder; başarılı çalışmalarınızın devamını dilerim.*